

Laborator 8

Algoritmul de învățare Widrow-Hoff bazat pe regula μ -LMS antrenează ponderile unui perceptron cu funcția de transfer liniară (funcția *purelin* în Matlab) pentru a minimiza funcția criteriu J dată de suma pătratelor erorilor. Pentru mulțimea de antrenare $S = \{(\mathbf{x}^1, d^1), (\mathbf{x}^2, d^2), \dots, (\mathbf{x}^m, d^m)\}$, algoritmul încearcă să găsească \mathbf{w}^* și b^* astfel încât să minimizeze:

$$J(\mathbf{w}, b) = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^m (d^i - y^i)^2, \text{ unde } y^i = \mathbf{w}^T \mathbf{x}^i + b.$$

Funcția criteriu J definește o suprafață de eroare ce ia forma unui paraboloid convex care are punctul de minim global $\boldsymbol{\beta}$ dat de ecuația:

$$\boldsymbol{\beta} = \begin{pmatrix} b^* \\ \mathbf{w}^* \end{pmatrix} = (XX^T)^{-1}X\mathbf{d},$$

unde X este o matrice cu $n+1$ linii și m coloane (exemplele \mathbf{x}^i au n componente), care pe coloana i are forma $[1 \ \mathbf{x}^i]^T$, iar $\mathbf{d} = [d^1 \ d^2 \ \dots \ d^m]$. Vectorul $\boldsymbol{\beta}$ este soluția problemei de regresie liniară pentru mulțimea S .

Pentru minimizarea funcției criteriu J , folosind algoritmul de coborâre pe gradient obținem regula de învățare batch dată de:

$$\mathbf{w}^{k+1} = \mathbf{w}^k + \mu \sum_{i=1}^m (d^i - y^i) \mathbf{x}^i$$

$$b^{k+1} = b^k + \mu \sum_{i=1}^m (d^i - y^i)$$

Se demonstrează că pentru valori mici ale ratei de învățare μ (spre exemplu 0.005) algoritmul de învățare converge la soluția dată de $\boldsymbol{\beta}$. Totuși soluția pe care o obținem minimizează J și nu rata de misclasare, ceea ce înseamnă că soluția obținută s-ar putea să nu separe bine clasele.

Fie mulțimea de antrenare este $S = \{([-2, 2]^T, -1), ([-2, 3]^T, -1), ([-1, 1]^T, -1), ([-1, 4]^T, -1), ([0, 0]^T, -1), ([0, 1]^T, -1), ([0, 2]^T, -1), ([0, 3]^T, -1), ([1, 0]^T, +1), ([1, 1]^T, -1)\}$.

1), $([2,1]^T, +1)$, $([2,2]^T, -1)$, $([3,-1]^T, +1)$, $([3,0]^T, +1)$, $([3,1]^T, +1)$, $([3,2]^T, +1)$, $([4,-2]^T, +1)$, $([4,1]^T, +1)$, $([5,-1]^T, +1)$, $([5,0]^T, +1)$. Realizați următoarele:

1. reprezentați punctele mulțimii de antrenare S , asociind markere/culori diferite pentru punctele din cele două clase;
2. aflați soluția $(\mathbf{b}^*, \mathbf{w}^*)$ a ecuației în formă explicită de mai sus și reprezentați dreapta definită de această soluție;
3. implementați algoritmul de învățare Widrow-Hoff varianta batch construind o rețea cu un perceptron cu funcția de transfer *purelin*, funcția de antrenare *trainb* (antrenare de tip batch), regula de învățare pentru ponderi și bias *learnwh* (Widrow-Hoff), rata de învățare 0.005, numărul de epoci 200. Setati câmpurile corespunzătoare acestor proprietăți într-un obiect Matlab de tip *network* și rulați antrenarea. Reprezentați dreapta de separare obținută.

Pentru exemplul de mai sus nu putem vizualiza suprafața de eroare definită de funcția criteriu J întrucât aceasta depinde de 3 parametri (2 parametri de la \mathbf{w} , 1 parametru de la \mathbf{b}). Pentru a putea vizualiza suprafața de eroare precum și evoluția soluției curente \mathbf{w}^k vom restricționa problema numai la 2 parametri (cei dați de \mathbf{w}), setând o rețea fără bias cu comanda `net.biasConnect = 0`.

4. determinați soluția \mathbf{w}^* pentru cazul în care nu există bias (X este acum o matrice cu n linii și m coloane, coloana i conține exemplul \mathbf{x}^i);
5. implementați algoritmul de învățare Widrow-Hoff varianta batch pentru cazul unei rețele fără bias, păstrând aceeași parametri ca la 3. Reprezentați dreapta de separare obținută.
6. reprezentați paraboloidul dat de funcția criteriu $J(\mathbf{w})$ pe domeniul $\mathbf{w} = [w_1, w_2] \in [-0.3, 0.3] \times [-0.3, 0.3]$ folosind funcțiile Matlab *meshgrid* și *surf*.
7. modificați codul Matlab pentru punctul anterior 5 astfel încât să memorați valorile soluției curente \mathbf{w}^k la epoca k . Plotați apoi folosind funcția Matlab *plot3* punctele de forma $(\mathbf{w}^k, J(\mathbf{w}^k))$ observând cum se modifică la fiecare pas soluția curentă \mathbf{w}^k și valoarea funcției criteriu J .
8. reluati punctele 5, 6 și 7 pentru algoritmul de învățare Widrow-Hoff varianta incrementală cu prezentarea aleatoare (funcția *trainr*) a exemplurilor la fiecare epocă.
9. reluati punctele 5, 6 și 7 pentru algoritmul de învățare Widrow-Hoff varianta incrementală cu prezentarea ciclică (funcția *trainc*) a exemplurilor la fiecare epocă.

10. studiați convergența învățării în cele 3 cazuri (batch, incrementală cu prezentarea aleatoare a exemplelor, incrementală cu prezentarea deterministă a exemplelor) realizând un grafic cu diferența $\|\mathbf{w}^k - \mathbf{w}^*\|$ după fiecare epocă k .